

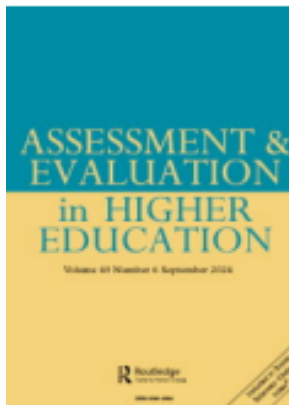
Gezien en gelezen

■ Jan Jacobs

Ir. J.W.J. Jacobs is adviseur onderwijs en examinering binnen Yuverta en redactielid van EXAMENS.

E-mail: j.jacobs@yuverta.nl

Artikel van Nieminen et al. (2024). There was very little room for me to be me': the lived tensions between assessment standardisation and student diversity

Het gelezen artikel is gepubliceerd in het tijdschrift *Assessment & Evaluation in Higher Education*: Nieminen, J. H., Dollinger, M., & Finneran, R. (2024). 'There was very little room for me to be me': the lived tensions between assessment standardisation and student diversity. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 1–15. <https://doi.org/10.1080/02602938.2024.2388699>

Begin september 2024 trof ik het artikel 'There was little room for me to be me' aan op LinkedIn. Dit artikel was gepubliceerd in het tijdschrift 'Assessment and Evaluation in Higher Education'. Bij het lezen van de samenvatting en de introductie kon ik direct de verbinding leggen met de voorgaande edities van *Gezien en Gelezen* over de inhoud van het congres Master Toetsdeskundige in Tilburg en het klemmend beroep van de Onderwijsraad met de aandacht voor de stage en stageproblemen in het beroepsonderwijs.

In het artikel beschrijven de auteurs helder welk dilemma aan de basis ligt van hun onderzoek. *'Universities educate diverse professionals who operate in an increasingly complex world. University education aims to produce knowledge workers rather than only equip students with predetermined skills and abilities (Marginson 2024). Student diversity is at the heart of this idea: not all university graduates are expected to be identical. However, assessment still relies upon standardisation, namely, that all students should demonstrate the learning outcomes in largely comparable if not identical ways. In this way, assessment may be incompatible with the goal of meeting human diversity since 'assessment technologies are often used to categorize, rank and standardize students in relation to*

predetermined categories and/or learning goals' (Ydesen 2023, 105). These tensions in assessment reflect broader societal tensions around whether educational institutions should standardise students (and thus create industrial graduates) or individualise them (and thus create unique graduates) (Skarpenes and Hidle 2024).' (p.2)

De auteurs richten zich in hun onderzoek op de stages van studenten met een of meer beperkingen. Tijdens een stage leren studenten in de beroepspraktijk en kunnen ze zich vormen als toekomstig beroepsbeoefenaren, als lid van een professioneel team en als persoon. Zie ook het interview met Marieke van der Schaaf in Examens 4 van 2024 waarin ze verwijst naar de drieslag van Biesta met de kwalificerende, socialiserende en personaliserende waarden in onderwijs en opleiding.

Bij die stages kan een student tijdens een toetsmoment, test of proeve tonen in voldoende mate bekwaam te zijn. In theorie is een dergelijke toets in de beroepspraktijk de meest tastbare vorm van authentiek toetsen. Om echter te kunnen voldoen aan verantwoordingseisen zoals toetsvereisten en kwalificatienormen, is een vorm van standaardisatie ingebouwd. De auteurs geven aan dat op dit moment de mogelijkheden van toetsing op de werkplek, rekening houdend met hun beperking(en), nog niet volledig benut worden om te komen tot een setting waar studenten hun persoonlijke kwaliteiten ten volle kunnen tonen. Daarvoor is een intensievere begeleiding vanuit de opleiding op de plaatsing en begeleiding van de stage noodzakelijk naast een uitbreiding van het maatwerk bij toetsing en verantwoording. Bij die toetsing overheerst nu nog de visie dat toetsing vergelijkbare resultaten op moet leveren.

In totaal zijn zestien studenten meerdere keren geïnterviewd over hun ervaringen bij plaatsing van stages en over de uiteindelijke beoordeling bij het toetsmoment. De studenten gaven aan dat de toets vaak een extra hobbel was tijdens

de stage in plaats van een leermoment. Het leren tijdens een stage is vaak een complex en vooral ongestructureerde vorm van ervaren opdoen en verwerken waarin studenten de verschillende activiteiten op de werkplek ondergaan. De ontwikkeling van de student als beginnend professional en de ontwikkeling als persoon in de tijd tijdens een stage verloopt in de praktijk niet volgens een planning of rooster of stapsgewijs. Bovendien werken de studenten tijdens de stage in de professionele teams binnen de organisatie. Ze leren als professional en als persoon van de interactie met de collega-professionals.

In een toets of proeve staan de normen bij werkprocessen of competenties gerangschikt. In de dagelijkse beroepspraktijk komt de

Wereldwijd bestaan er veel systemen en standaarden waarmee een uitspraak kan worden gedaan over de kwaliteit van toetsinstrumenten

student die werkprocessen en de inzet van de competenties door en naast elkaar tegen. De toets op de werkplek is in de regel de meting van de individuele prestatie, niet de meting van de prestatie van die student in een team. Met name de studenten met een beperking ervaren dat verschil in structuur in een toets met het gebrek aan structuur in de praktijk. Meerdere studenten hebben in dit onderzoek stress en vermoeidheid als extra belastende factoren genoemd tijdens de stage.

De auteurs komen in de discussie tot aanbevelingen voor het bijstellen van de wijze van toetsing tijdens de stages. Daarbij vragen ze aandacht voor het maatwerk omtrent de persoonlijke ontwikkeling. Ze geven aan dat de praktijk van de stage zwaarder mee moet wegen in de beschrijving van de opdracht en normen voor vaardigheden en competenties en de waardering van de persoonlijke ontwikkeling van de student als professional en als persoon, ook voor de student met een beperking. De au-

teurs stellen daarmee voor de toets wat minder zwaar te standaardiseren naar toetsvereisten en standaardnormen, zoals in de vierde alinea van vorige pagina vermeld.

De ervaringen van de auteurs in dit artikel zijn volgens mij van toepassing op de stages in MBO, HBO en WO in Nederland. Zoals het artikel aangeeft zijn het plaatsen van studenten op een praktijkplek, het begeleiden van de studenten vanuit bedrijf en opleiding en het toetsen van de prestatie samenhangende activiteiten die sterk van invloed kunnen zijn op hetgeen een student leert en presteert. Zeker in de situatie van studenten met een beperking. De student heeft in de regel beperkt invloed op die plaatsing en begeleiding zoals al beschreven is door Mulder in het klemmend beroep van de Onderwijsraad. Ik hoop dat onze onderwijsorganisaties ondanks de komende bezuinigingen toch de aandacht houden voor die begeleiding bij het leren in de beroepspraktijk. ■

Gesignaleerd

Eerste diploma-uitreiking én erkenning voor SVH Kaaskenner-opleiding

Auteur: redactie, 14 januari 2025

Tijdens de Horecava 2025 zijn op maandag 13 januari de eerste diploma's voor de opleiding SVH Kaaskenner uitgereikt. In een feestelijke ceremonie ontvingen de geslaagden, die het examen via hun opleiding van Kaasfort Amsterdam hebben gevolgd, hun diploma. Daarnaast ontving Kaasfort Amsterdam het officiële SVH-erkenningskeurmerk voor de opleiding. Daarmee is SVH Kaaskenner de eerste branche-erkende kaasopleiding in Nederland.

Kaasfort Amsterdam, gevestigd in Fort Zuidwijkermeer in Assendelft, is hét kenniscentrum voor ambachtelijke kaas. Vanuit het historische fort worden kazen geleverd aan horeca en retail, en krijgen zowel professionals als consumenten trainingen over kaas.

De eerste lichting cursisten startte afgelopen najaar met de opleiding. Ze volgden de gloednieuwe e-learning SVH Kaaskenner, ontwikkeld door SVH en Kaasfort Amsterdam, en verdiepten zich in de geschiedenis, bereiding en variëteiten van kaas. Met hun diploma kunnen zij gasten in de hospitality beter adviseren over kaas, van presentatie en serveermoment tot smaakcombinaties.

Lees verder op <https://www.lunchroom.nl/index.php/eerste-diploma-uitreiking-n-erkenning-voor-svh-kaaskenner-opleiding>